

Försäkringskassans utformning av en s.k. samtyckesblankett

I en anmälan som kom in till JO den 24 februari 2005 ifrågasatte AA Försäkringskassans utformning och användning av en s.k. samtyckesblankett, avsedd att möjliggöra överföring av sekretesskyddade uppgifter mellan bl.a. Försäkringskassan, arbetsförmedlingen och behandlande läkare i ett rehabiliteringsärende. AA var också kritisk mot att handläggaren av hennes ärende hade vägrat att lämna information rörande samtyckesblanketten till henne.

Anmälan remitterades till Försäkringskassan, som inkom med ett yttrande daterat den 15 juni 2005. En kopia av den i ärendet aktuella samtyckesblanketten samt yttranden av handläggaren BB respektive dennas chef bifogades remissvaret. Samtliga yttranden utelämnas i detta referat. Samtyckesblanketten har följande lydelse.

Samtycke

En förutsättning för att kunna arbeta i en samverkansgrupp med ett initiativärende är att utbyte av uppgifter kan ske. Den försäkrade måste själv ta ställning till om informationen om honom/henne får lämnas mellan dem som ingår i samverkansgruppen.

Med information avses ekonomisk och social (privat och i arbetet) situation, fysisk och psykisk hälsa, tidigare arbeten och nuvarande situation på arbetsmarknaden.

Jag, ---, medger härmed att Försäkringskassan får ta del av den information som finns om mig hos arbetsförmedlingen och hos behandlande läkare, som bedöms nödvändiga för samverkansarbetet.

Jag, ---, medger samtidigt att Försäkringskassan får lämna ut information om mig till handläggare på arbetsförmedlingen och behandlande läkare, om det är nödvändigt för samverkansarbetet.

Dessutom ger jag mitt medgivande till att mina personuppgifter får registreras i det webbaserade uppföljningssystemet SUS. Systemet används till att följa upp resultat av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Systemet är framtaget av Försäkringskassan, Arbetsmarknadsstyrelsen och Socialstyrelsen.

Jag har tagit del av ovanstående.

Personnummer	Namn
Ort och datum	Underskrift

AA kommenterade remissvaret.

I sitt beslut den 26 oktober 2005 anförde *JO Nordenfelt* – såvitt avser den aktuella blanketten – i bedömningsdelen följande.

Försäkringskassan har ett särskilt ansvar för samordning av rehabiliteringsåtgärder. Om den försäkrade medger det, skall kassan samverka bl.a. med arbetsmarknadsmyndigheterna och verka för att en sådan myndighet vidtar de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade.

En reell samverkan mellan de aktörer som kan vara inblandade i ett rehabiliteringsärende förutsätter att uppgifter om den som behöver rehabilitering kan överföras mellan dem. Vissa uppgifter kan dock vara av sådant slag att sekretess hindrar att de utlämnas. I förarbetena till 22 kap. AFL understryks därför vikten av att den försäkrade ger sitt samtycke till att uppgifter lämnas ut. I specialmotiveringen till 22 kap. 5 § AFL uttalas följande (prop. 1990/91:141 s. 90 f.).

Kassan skall i arbetet med rehabiliteringen samarbeta med arbetsgivare, arbetstagarorganisation, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, arbetsmarknadsmyndigheter och andra myndigheter som kan ha beröring med ett ärende. För att den försäkrades personliga integritet inte skall kränkas, förutsätter detta emellertid att den försäkrade gett sitt medgivande till det. Detta medför att försäkringskassan redan i ett inledningskede bör skaffa den försäkrades medgivande härtill. Kassan bör även vara uppmärksam på att viss information om den försäkrade kan vara sekretessbelagd. I förekommande fall bör kassan därför diskutera med den försäkrade om samtycke kan lämnas till att informationen får användas i samarbete med andra.

Det bör i sammanhanget påpekas att bestämmelsen i 2 § förordningen om skyldighet för Försäkringskassan att lämna uppgifter till andra myndigheter inte innebär att Försäkringskassan på eget initiativ får lämna ut uppgiften (se JO 1999/2000 s. 374).

Mot bakgrund av ovanstående har jag i och för sig inte något att invända mot att Försäkringskassan i inledningsskedet av ett rehabiliteringsärende inhämtar samtycke från den försäkrade till uppgiftsöverföring mellan olika myndigheter. Innan den enskilde lämnar ett sådant samtycke måste emellertid han eller hon få klar och tydlig information om vad samtycket innebär och vilka uppgifter som kan komma att lämnas ut respektive begäras utlämnade. Ett färdigt formulär för samtycke bör vidare inte ges ett så generellt innehåll att den enskilde allmänt förklarar sig avstå från sekretessen hos viss myndighet (Regner m.fl., Sekretesslagen, s. 14:36). Det bör också tilläggas att en vägran att lämna samtycke inte får medföra att rehabiliteringsåtgärder uteblir. Däremot kan det bli nödvändigt att ge dem en annan utformning.

Försäkringskassan har i sitt remissvar uttalat att AA borde ha fått bättre information om vad det s.k. Fiaprojektet innebar och att det fanns alternativa rehabiliteringsinsatser till detta projekt. Försäkringskassan har vidare bedömt att avsikten med samtyckesblanketten inte har varit tillräckligt tydlig och att

blankettens utformning har varit onödigt omfattande. Jag instämmer i denna bedömning.

Vidare konstaterar jag att samtyckesblanketten även avser samtycke till registrering av personuppgifter. Enligt definitionen i 3 § personuppgiftslagen (1998:204) avses med "samtycke" varje slag av frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring genom vilken den registrerade, efter att ha fått information, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne. Det kan på goda grunder ifrågasättas om AA i förevarande fall fått relevant information om innebörden av registreringen i SUS. Jag har inhämtat att Arbetsmarknadsstyrelsen, Försäkringskassan och Socialstyrelsen numera gemensamt tagit fram en för detta ändamål särskilt avsedd blankett med tillhörande information. Jag utgår från att denna blankett kommer att användas fortsättningsvis.

Jag vill understryka, att ett medgivande alltid går att återkalla. Det framgår också av den nyss nämnda blanketten.